

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. III. Quando & Quomodo peccetur in Iuramento Promissorio?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

15. Quae peccata in iuramento sunt peccata mortalia.

Petes: Quale sit peccatum Confectudo incaute jurandi? R. esp. I. Confectudo jurandi indiscriminatim verum & fallum etiam cum advertentia; quamdiu voluntaria est, constituit hominem in peccato mortali. Ratio est: quia ex vi illius consuetudinis est homo in maximo periculo pejerandi.

Dixi, quamdiu voluntaria est, quia si homini efficaciter displiceat, vi illius consuetudinis & propositi interruptitur consuetudo & licet adhuc versetur in periculo peccati, non tamen in aequali, nec in periculo voluntario. R. esp. II. Si ex consuetudine saepe juretur fallum, non quidem ex defecta voluntate dicendum est fallum, sed solum, quia sine debita cautione fit, est mortale, constituitque hominem in statu damnationis. R. esp. III. Si consuetudo sit tantum jurandi sine iudicio & iustitia, tali modo, ut nunquam sit periculum peccandi mortaliter in istis iuramentis, talis consuetudo non constituit hominem in statu damnationis. Est tamen ista consuetudo omnino dissuadenda.

16. Covellaria.

Ex dictis sequitur I. quoties peccatur per incautam iurationem, aequè peccari, sive juretur verum, sive falsum: quia tota ratio hujus peccati consistit in periculo, cui jurans se exponit, cum jurat.

Sequitur II. In confessione explicanda esse omnia iuramenta prolata cum advertentia incertitudinis vel insufficientis discussionis, & similiter poenitentem debere efficaciter proponere ab illis omnino abstinere, & adhibere media à confessorio ad hoc suggesta.

17. Obligatio iuramenti ex parte jurantis est mere personalis.

Ad secundam quaestionis partem Respondeo I. Obligatio iuramenti ex parte jurantis est mere personalis, sic ut nullo modo ad successores vel heredes transeat. Ita D. Thomas q. 98. a. 2. ad 4. & alij. Ratio est: quia sicut nemo jurat nisi voluntarie, ita nemo obligatur iuramento, nisi consentiat. Poterit tamen aliqua obligatio transire ad heredes non ex iuramento, sed ex pacto promissorio, cui iuramentum conjunctum est. Hinc si aliqua promissio fuerit invalida, sic ut non obliget heredes, licet iuramento firmetur, non propterea transit ad heredes.

Ex hoc colliges quid dicendum, si major Capituli, vel Communitatis pars juret aliquid facere, scilicet dissentientes & successores ex iuramento non obligari, quamquam ex consuetudine vel alio modo obligari possint.

18. Ex parte esus verbi, cui juratur, subinde transit ad successores.

Respondeo II. Obligatio iuramenti ex parte eius, cui juratur, aliquando extendit se solum ad personam, cui juratur, aliquando etiam ad successores eius, quod ex verbis & intentione iurantis colligendum est. v. g. quando quis jurat Regi Hispaniarum obedientiam, fertur in officium & non in personam obligat etiam successori. Intentio autem maxime dignoscitur ex natura actus, cui adjungitur, intellige in ordine ad sciendum, quid juretur, non autem in ordine ad

obligationem. Videri potest Bonacina To. 2. disp. 4. q. 1. punct. 15. & Castro Palao disp. 2. punct. 1. f.

Solet hic inquiri, an iuramentum valide contrahatur irritum: sed illud Tract. de Contractibus disp. 1. q. 4. difficultas haec decisa est. Praeterea hic quaeri posset, an jurans debeat se conformare menti ejus, qui iuramentum petit: sed resolutio ejus pedit ex quaestione, an liceat uti restrictione mentali, de qua vide disputationem ultimam hujus Tractatus, ubi de veritate agemus: quando enim esset mendacium tunc iuramentum additum esset perjurium: quando autem non esset mendacium, nec iuramentum additum esset perjurium.

QUESTIO III.

Quando & Quomodo peccetur in Iuramento Promissorio?

Dico I. Id, quod promittitur, jurans non intendat servare, est mortale perjurium. Ita communiter Doctores. Ratio est: quia Deus adducit ad testandum mendacium, scilicet ad testandum intentionem in jurante servandi & exequendi id, quod juratur, quae tamen non subest.

Dico II. Quando iuramentum dedit super promissione, idque sufficienter exprimitur, tunc jurare sine intentione promittendi seu se obligandi est perjurium. Patet: quia deest veritas, cum non adfit intentio se obligandi, super quam cadit iuramentum.

Dico III. Jurare exterius sine intentione jurandi, ex genere suo est mortale contra Religionem. Ita Suarez l. 3. c. 17. n. 2. & alij communiter. Probatur: tum quia per talem jurandi modum in re gravi & perniciosa nomen Dei assumitur in vanum, ut pote quod potius ad deceptionem, quam veritatis confirmationem, adhibetur. Tum quia modus ille jurandi principali iuramenti fini contrariatur: nisi enim homines teneantur sub gravi obligatione conformare suam attentionem expressioni exteriori, omnium utilitas & efficacia iuramenti vertitur.

Dico I. Talis non verè, sed tantum apparenter jurat: ergo non dicit perjurium; adeoque nec gravem committit irreverentiam. R. esp. Neg. ult. Seq. quamquam enip sit tantum apparen perjurium, est tamen grave: quia ipsa fictio perjurii est Deo valde injuriola, & multum nociva hominum necessitati & societati, ut dictum est.

Dico II. Omnes Doctores excusant à gravi culpa iuramenta urbanitatis, inter alios fieri solita, sicut iuramenta Dominorum, quibus promittunt poenam subditis: quae tamen ordinariè sunt vel sine intentione jurandi, vel sine intentione exequendi promissionem. R. esp. similia iuramenta ordinariè excusant à mortali, primo: quia fiunt cum intentione jurandi, non absolute.

absolutè, sed cum conditione, si hoc vel illud feceris, si consenseris, si non sis nimium reluctatus, si non judicaverim melius expedire. Secundò: quia fiat in materia indifferenti seu impertinente & sine debita ratione. Tertiò propter eandem rationem licet juramentum obligaverit, tamen facile solvitur ex animi mutatione abque gravi culpa propter materiae levitatem.

23. Conclusio tam in juramento promissorio quam assertorio verificatur. An aequaliter habeat locum si verum sit juramentum seu falsum.

Adverte conclusionem habere locum, tam in juramento assertorio, quam promissorio, ut patet. Item habere locum si verum sit, si falsum, certum tamen est in hoc (exemplo factae idololatriae) quam in illo calumniae. Suarez enim sup. n. 6. & Lessius c. 42. n. 42. juramentum externum sine intentione jurandi factum citra obligationem jurandi, & sine injuria tertii, à mortali excusant: quia licet ratione fictionis nomen Dei sumatur in vanum, non tamen cum gravi irreverentia ex parte materiae & modi, & ideo licet sit culpa, non tamen gravis, sicut qui jurat sine attentione. Unde sufficit ad finem juramenti, quod sine fictione exhiberi debeat, & quod haec obligatio sit proportionata materiae, de qua agitur.

24. An ex tali juramento oriatur obligatio.

Petes: An ex juramento externo, sine intentione jurandi factò, oriatur obligatio religionis ex vi juramenti. Resp. Neg. cum Bonacina hic punct. 7. n. 2. & aliis. Ratio est: quia sine intentione jurandi non subsistit juramentum, quod proinde verè & à parte rei obligationem inducere nequit, ut in simili nec inducit votum, sine animo votendi exterius emissum. In foro tamen externo, sicut pro juramenti validitate, ita & pro nascente inde obligatione, judicabitur, secundum illud Gregorius l. 26. Moral. c. 7. Humane aures verba nostra talia judicant, qualia foris sonant. Divina verò judicia talia foris audiunt, qualia ex intimis profertur. Apud homines cor ex verbis, apud Deum verò verba sentantur ex corde.

Dixi, Ex vi juramenti: quia ratione scdali vel damni alioquin oritur potest jurans obligari ad servandum juramentum factum. An ex juramento externo, sine intentione se obligandi vel exequendi factò, oriatur obligatio, resolvi potest. Ex dictis dist. preced. quaest. I. de obligatione & simili voto oriunda.

25. Promissio jurata inducit obligationem ex genere suo sub mortali. Est certum & indubitatum apud omnes. An autem non impletio hujusmodi promissionis possit excusari à mortali ratione levitatis materiae, inter Doctores controversatur. Negant Lessius c. 42. n. 23. Wiggers c. 5. n. 155. Herinc Sum. Theol. Pars III.

QUESTIO IV. Quanam sit Obligatio Juramenti Promissorii?

Dico I. Promissio jurata inducit obligationem ex genere suo sub mortali. Est certum & indubitatum apud omnes. An autem non impletio hujusmodi promissionis possit excusari à mortali ratione levitatis materiae, inter Doctores controversatur. Negant Lessius c. 42. n. 23. Wiggers c. 5. n. 155. Herinc Sum. Theol. Pars III.

& alii censentes in juramento promissorio Deum invocari, non tantum in testem veritatis praesentis, quod nempe promittens verè intendat promissionem implere, sed etiam futuram, scilicet alius executionis, ut latius videre est apud ipsos locis citatis.

An excuset levitas materiae.

Affirmant Suarez l. 3. de Juramento c. 6. Sylvius 2. 2. q. 98. art. 3. conclus. 4. Coninck de Sacramentis disp. 22. ad b. n. 53. & alii plures apud Diana l. 4. Tit. 4. Resol. 70. eò quod econtra sentiant, quod in juramento promissorio Deus adducatur ut testis praesentis promissionis & dans auctoritatem futurae executioni, non verò ut ejusdem testis: ad eum modum, quo Princeps, vel alius vir magnae auctoritatis, contractibus humanis interponitur, ut eisdem sua auctoritate firmet, pro irreverentia sibi facta reputaturus, si, quod in sua praesentia conclusum est, postea non impletur. Unde sicuti Princeps talis, impletione non secuta, propterea non censetur esse inductus ad testificandum falsum, ita neque Deus. Vide Sylvium sup. ubi in responsione ad argumenta variè conatur ostendere. Quae proinde sententia verè probabilis est: tum ob auctoritatem Doctorum eam tenentium: tum ob fundamenta, quibus innititur.

26. Sententia affirmans probabilis ostenditur.

Dico II. Quando executio ejus, quod est promissum, vel dat licentiam peccandi juranti vel alteri, non obligat juramentum. Ratio est: quia juramentum nequit inducere obligationem ad illicitum, cum ad hoc nemo obligari possit, ut per se patet.

27. Juramentum non obligat ad illicitum.

Petes: Quale sit peccatum tale quid jurare? Resp. I. si desit animus exequendi, erit perjurium defectu veritatis primario requisitae, adeoq; mortale. Si autem adfit animus exequendi, jam ratione illius affectus, quem includit, erit mortale vel veniale, pro gravitate operis exequendi. Resp. II. Quatenus tale juramentum non est testificatio Dei super re illicita facienda est etiam peccatum contra Religionem grave vel leve pro ratione materiae. Ita Suarez l. 3. c. 19. Lessius sup. dub. 4. n. 18. Ratio est: quia velle propositum suum in malo firmare Dei auctoritate est Deo irreverentiam inferre gravem vel levem pro gravitate vel levitate materiae.

28. Quale peccatum committit ita jurans.

Dices I. Adhibens ita Deum in testem committit blasphemiam, utpote qui ipso facto profitetur Deo placere peccatum: cum ideo Deum adducat ad confirmandam assertionem, ut credatur ad ejus reverentiam pertinere illam facere veram, supposito juramento. Resp. Neg. Aff. qui enim jurat non profitetur materiam juramenti Deo placere (ut patet in juramento assertorio de re iniquissima) sed Deum esse testem veritatis, & eum nullo modo posse adduci in testem falsitatis; adeoque non opus secundum se, sed veritatem ipsam esse Deo conformem. Deinde qui jurat non attendit, an ratione materiae sit conformis divinae voluntati: sed solum attendit formaliter ad rationem

29. Non profetur ipso facto Deo placere peccatum.